

Diagnoza potrzeb i potencjałów mieszkańców Piaseczna

Badanie zorganizowane w ramach projektu BLISKO (2021 – 2022)

"Łączy nas biblioteka – integracja poprzez literaturę, sztukę i historię regionu" dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 – Priorytet 4.1.

Piaseczno, listopad 2021 r.

BIBLIOTEKA
PIASECZNO

Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego w ramach
realizacji Narodowego Programu Rozwoju
Czytelnictwa 2.0 na lata 2021–2025

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

Biblioteka
Publiczna
w Piasecznie

Piaseczno

SPIIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
ZAŁOŻENIA I METODOLOGIA BADANIA	4
NARZĘDZIA BADAWCZE	4
MIESZKAŃCY PIASECZNA	5
UCZESTNICY BADANIA	6
PIASECZNO W OCZACH MIESZKAŃCÓW	8
CZAS WOLNY	10
TOWARZYSTWO	12
ULUBIONE AKTYWNOŚCI	13
WYDARZENIA KULTURALNE	15
ŹRÓDŁA INFORMACJI	17
CZĘSTOTLIWOŚĆ UCZESTNICZENIA	18
MIEJSCE WYDARZEŃ	19
ZAANGAŻOWANIE	21
PRZESTRZEŃ INSTYTUCJI	23
PROPOZYCJE BADANYCH - KSIĄŻKI I CZYTELNICTWO	24
PROPOZYCJE BADANYCH - OFERTA KULTURALNA	25
PROPOZYCJE BADANYCH - LOKALNE PARTNERSTWA	27
MNIEJSZOŚCI NARODOWE W PIASECZNI	29
PODSUMOWANIE W FORMIE REKOMENDACJI	30

WPROWADZENIE

Diagnoza potrzeb i potencjałów mieszkańców Piaseczna została zrealizowana dla Biblioteki Publicznej w Piasecznie w ramach projektu BLISKO (2021 - 2022) "Łączy nas biblioteka – integracja poprzez literaturę, sztukę i historię regionu" dofinansowanego z Budżetu Państwa w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 – Priorytet 4.1.

Wśród kluczowych celów projektu wymienia się: włączanie nowych środowisk w działalność bibliotek i aktywizacja społeczności lokalnych w działaniach na rzecz upowszechniania czytelnictwa; nawiązywanie i rozwijanie lokalnych partnerstw na rzecz wzmacniania roli bibliotek jako lokalnych centrów dostępu do wiedzy i kultury, jako tzw. „trzeciego miejsca” (po domu i pracy) jednoczącego społeczność lokalną – przestrzeni do spotkań, wspólnej pracy, działalności twórczej, promowania aktywności czytelniczej i odpoczynku oraz podnoszenie kompetencji pracowników bibliotek publicznych, pozwalających na rozpoznanie potrzeb i potencjału kulturowego członków lokalnych społeczności, a w konsekwencji na efektywną z nimi współpracę i inicjowanie działań kulturalnych wokół bibliotek.

Diagnoza potrzeb i potencjałów mieszkańców Piaseczna wpisuje się w obszar realizacji ostatniego z wymienionych powyżej celów projektu BLISKO. Zaangażowanie pracowników w przygotowanie i realizację badania wzmocniło ich kompetencje, a wiedza na temat lokalnej społeczności będzie podstawą do planowania dalszej działalności, tak aby szeroko rozumiana oferta biblioteki była jak najlepiej dostosowana do potrzeb i oczekiwań obecnych i potencjalnych użytkowników.

Piaseczyńska biblioteka została założona w 1947 roku. Przez lata jej status się zmieniał, ale w 2019 roku, na skutek połączenia Biblioteki Miasta i Gminy Piaseczno oraz Powiatowej Biblioteki Publicznej w Piasecznie, powstała jedna instytucja kultury - Biblioteka Publiczna w Piasecznie. Jej główną siedzibą stało się nowe centrum Edukacyjno-Multimedialne przy ulicy Jana Pawła II 55. Biblioteka zajmuje dziś łącznie 2 742 metry kwadratowe na 3 kondygnacjach budynku. Nowa siedziba biblioteki umożliwia jej organizowanie różnego typu wydarzeń kulturalnych. Na parterze zlokalizowana jest nowoczesna i w pełni wyposażona sala widowiskowa mieszcząca 150 osób, sala wystawowa oraz kawiarnia. Na pierwszym piętrze znajduje się wypożyczalnia dla dzieci, multicum, wyposażone w sprzęt multimedialny i składające się z 4 sal, dających możliwość połączenia w jedną dużą przestrzeń, minikino, sala szkoleniowa oraz pomieszczenia administracyjne Biblioteki. Drugie piętro zajmuje m.in. wypożyczalnia dla dorosłych, czytelnia i pokój pracy merytorycznej. Poza siedzibą główną, Biblioteka posiada filie na ulicy Kościuszki 49 w Piasecznie oraz w Zalesiu Dolnym, Zalesiu Górnym, Bogatkach, Głoskowie, Jazgarzewie, Józefostawiu, Złotokłosie oraz punkty biblioteczne w Kamionce, Gołkowie i Bobrowcu. W gminie Piaseczno obok Biblioteki Publicznej działa Centrum Kultury, posiadające oddziały na terenie miasta i gminy Piaseczno.

ZAŁOŻENIA I METODOLOGIA BADANIA

U podstaw doboru metod wykorzystanych w badaniu leżało założenie, że diagnoza potrzeb i potencjałów mieszkańców nie jest tylko badaniem ich preferencji kulturalnych i oczekiwań w stosunku do Biblioteki, ale także badaniem zasobów, rozumianych jako indywidualne cechy, style życia oraz warunki, które sprzyjają lub mogą stanowić barierę aktywności kulturalnej. Mieszkańcy zostali więc w diagnozie potraktowani nie tylko jako odbiorcy oferty, ale także jako jej potencjalni współtwórcy i partnerzy instytucji kultury.

W badaniu istotne było ustalenie z jakimi kosztami (różnego typu) wiążą się konkretne działania kulturalne i jakich wyborów do tej pory dokonywali mieszkańcy. Te wskaźniki, na które składają się zarówno potencjały, jak i deficyty, potraktowano jako swojego rodzaju „warunki brzegowe” i wyzwania istotne dla planowania oferty kulturalnej w przyszłości.

Diagnoza została pomyślana również jako część procesu budowania relacji z mieszkańcami. Prowadzone w ramach badania działania miały charakter informacyjny, a respondenci, którzy wzięli udział w badaniu, mogli zadeklarować chęć współpracy oraz nawiązać wstępny kontakt z instytucją.

NARZĘDZIA BADAWCZE

Pierwsza część badania miała charakter jakościowy i stanowiła wstępne rozpoznanie potrzeb i potencjałów w grupach wskazanych jako kluczowe przez przedstawicieli Biblioteki. W ramach tej części zrealizowano 3 fokusowe wywiady grupowe z młodzieżą, seniorami oraz dorosłymi w wieku produkcyjnym. Część jakościowa została uzupełniona o indywidualne wywiady pogłębione z imigrantami mieszkającymi na terenie powiatu piaseczyńskiego, którzy zostali potraktowani jako informatorzy, dający wgląd w funkcjonowanie ich społeczności (mniejszości ukraińskiej, białoruskiej i wietnamskiej), również w kontekście aktywności kulturalnej.

Druga część badania miała charakter ilościowy. Jej celem było m.in. potwierdzenie wniosków z badania jakościowego w szerszej skali, wśród różnych grup odbiorców oraz ustalenie najważniejszych zależności zachodzących między wiekiem, miejscem zamieszkania, statusem społecznym a aktywnością kulturalną mieszkańców. Do badania wykorzystano kwestionariusz ankiety (w wersji papierowej i online) z pytaniami zamkniętymi i otwartymi.

Badanie zostało przeprowadzone między 7 października a 7 listopada 2021 roku.

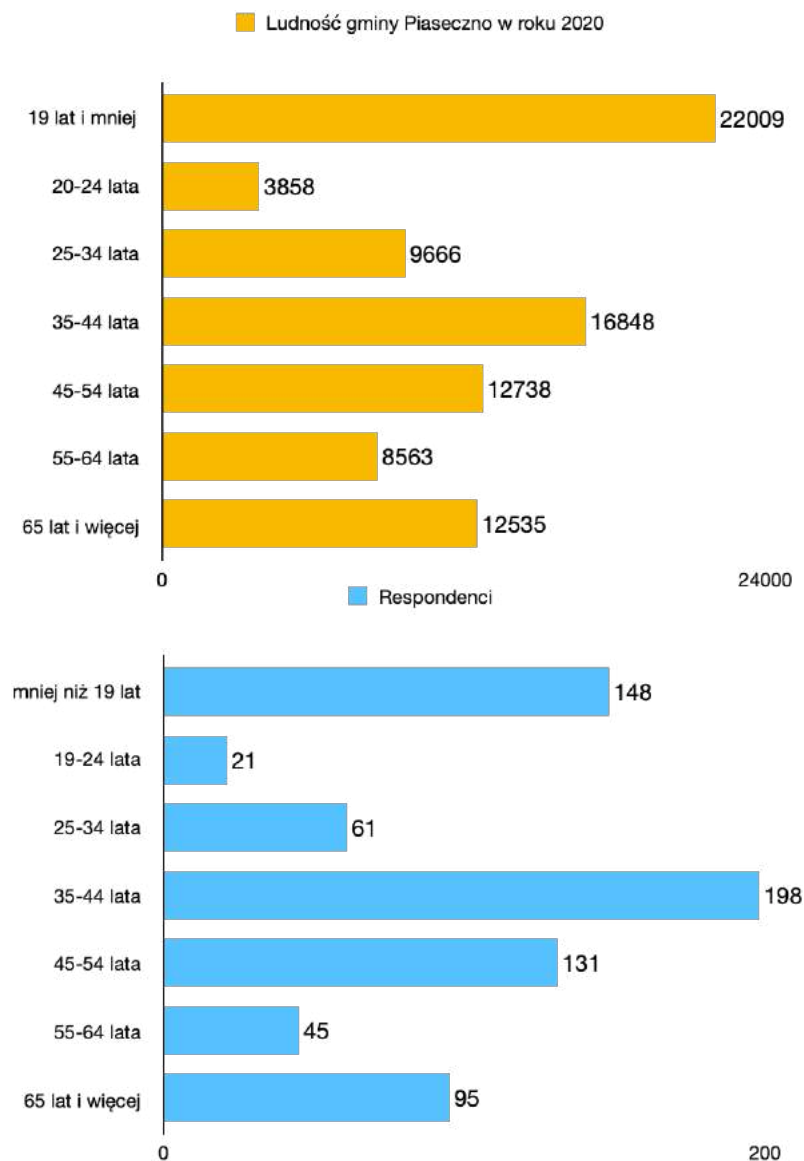
MIESZKAŃCY PIASECZNA

Piaseczno to gmina miejsko-wiejska w województwie mazowieckim, granicząca z Warszawą i wchodząca w skład aglomeracji warszawskiej. Siedzibą gminy jest miasto Piaseczno, znajdujące się około 17 km od centrum stolicy. Położenie Piaseczna sprawia, że jest to gmina dynamicznie rozwijająca się, w której regularnie przybywa nowych mieszkańców, powstają nowe osiedla i lokalizowane są siedziby przedsiębiorstw.

Gminie Piaseczno w ciągu ostatnich 10 lat przybyło ponad 10 tysięcy mieszkańców*. Ich liczba w 2011 roku wynosiła 73 450, w roku 2012: 75 008, w roku 2013: 76 693, w roku 2014: 78 180, w roku 2015: 79 741, w roku 2016: 81 207, w roku 2017: 82 526, w roku 2018: 83 792, a w roku 2019: 85 226.

Według danych z 2020 roku gminę Piaseczno zamieszkuje 86 217 mieszkańców, w tym wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej) 20 217, w wieku produkcyjnym (18-59 lat kobiety, 18-64 lata mężczyźni) 51 001, a w wieku poprodukcyjnym 14 999. Szczegółowy rozkład liczby ludności gminy Piaseczno według wieku (na podstawie danych z 2020 roku) oraz rozkład wieku respondentów w próbie badawczej (z części ilościowej badania) przedstawiliśmy na wykresach obok.

W dalszej części raportu, prezentującej wyniki ankiety, ograniczyliśmy przedziały wiekowe do najważniejszych trzech grup. Pierwsza to najmłodszy mieszkańcy, mający mniej niż 19 lat, druga to dorośli w wieku produkcyjnym, mający od 19 do 64 lat, a trzecia seniorzy czyli mieszkańcy mający od 65 lat wzwyż.

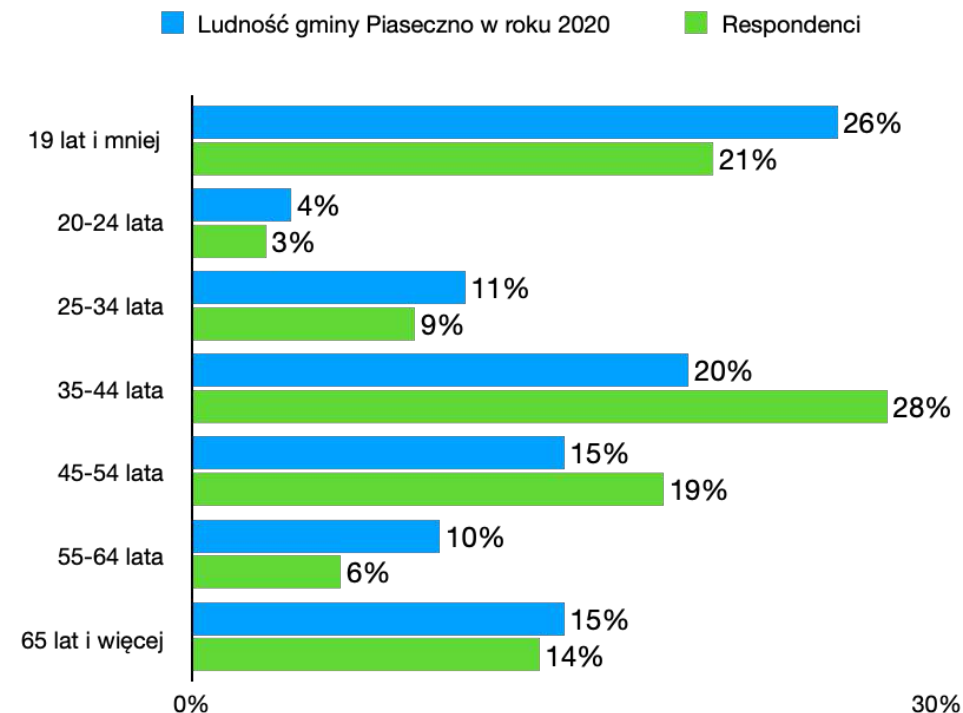
* Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/kategoria/1981#> (4.11.2021).

UCZESTNICY BADANIA

Respondenci do części jakościowej badania zostali wytypowani w porozumieniu z przedstawicielami Biblioteki (i przez nich zrekrutowani). W wywiadach grupowych i indywidualnych udział wzięło łącznie około 50 osób.

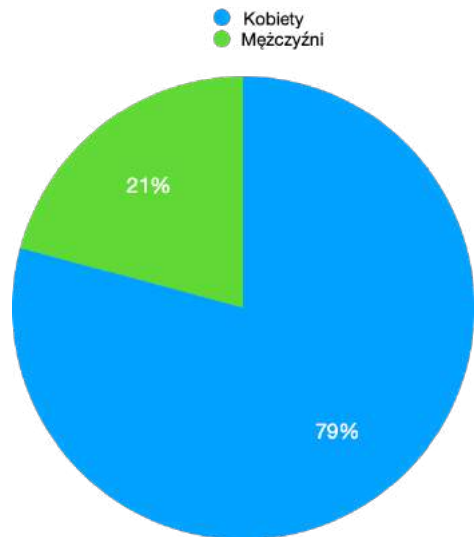
Część ilościowa badania – ankieta – skierowana została do wszystkich mieszkańców gminy Piaseczno. Ze względu na różne ograniczenia, wynikające przede wszystkim z sytuacji pandemicznej, nie było możliwości zastosowania doboru losowego respondentów. Udział w badaniu był dobrowolny, ankieta miała formę papierową oraz cyfrową (była realizowana na platformie internetowej Typeform), a link do niej, wraz z zaproszeniem do wypełnienia, został umieszczony na stronach www i profilach FB lokalnych instytucji publicznych oraz przesłany, za pośrednictwem mediów społecznościowych, do lokalnych grup tematycznych. Ankieta papierowa była dystrybuowana przez pracowników Biblioteki we wszystkich filiach, wśród różnych odwiedzających, również tych, którzy korzystają z infrastruktury instytucji, ale nie są jej zarejestrowanymi czytelnikami oraz w szkole. Zebrano łącznie 720 poprawnie wypełnionych ankiet.

Realizacja próby badawczej była monitorowana i w miarę możliwości modyfikowana w taki sposób, żeby najlepiej oddawała strukturę wiekową mieszkańców powiatu piaseczyńskiego. Udało się uzyskać próbę zbliżoną wiekowo do rozkładu w całej populacji mieszkańców gminy Piaseczno (co pokazuje wykres zamieszczony obok), ale ze względu na brak możliwości doboru losowego, a w efekcie niedoreprezentowanie grupy mężczyzn, wyników nie interpretowaliśmy w oparciu o metody statystyczne i nie podawaliśmy ich w ujęciu procentowym (z dwoma wyjątkami dotyczącymi danych metryczkowych oraz deklaracji zaangażowania badanych w działania Biblioteki) - wykresy prezentujące wyniki badania ankietowego zawierają wartości danych źródłowych.

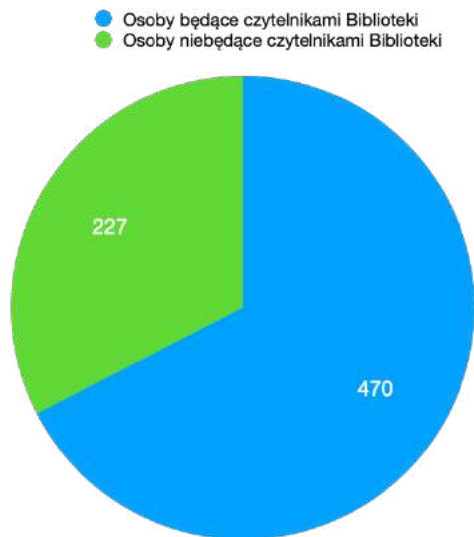
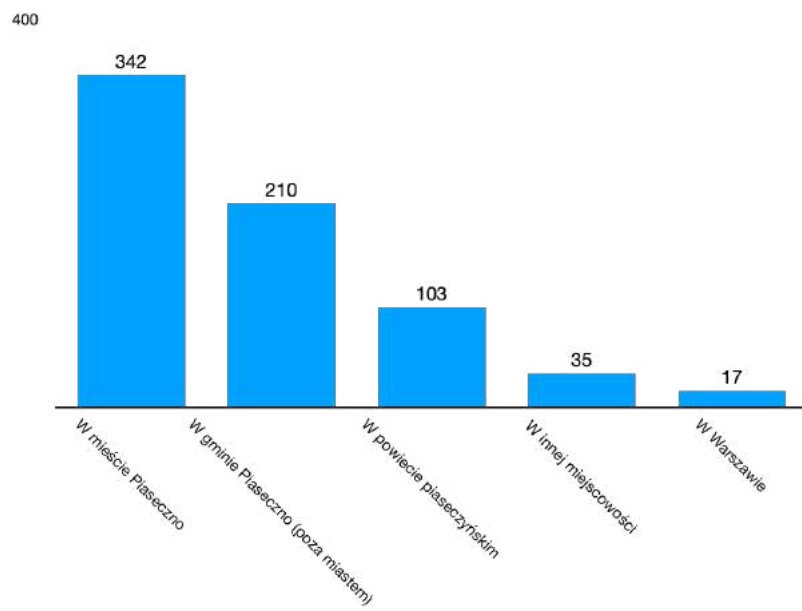

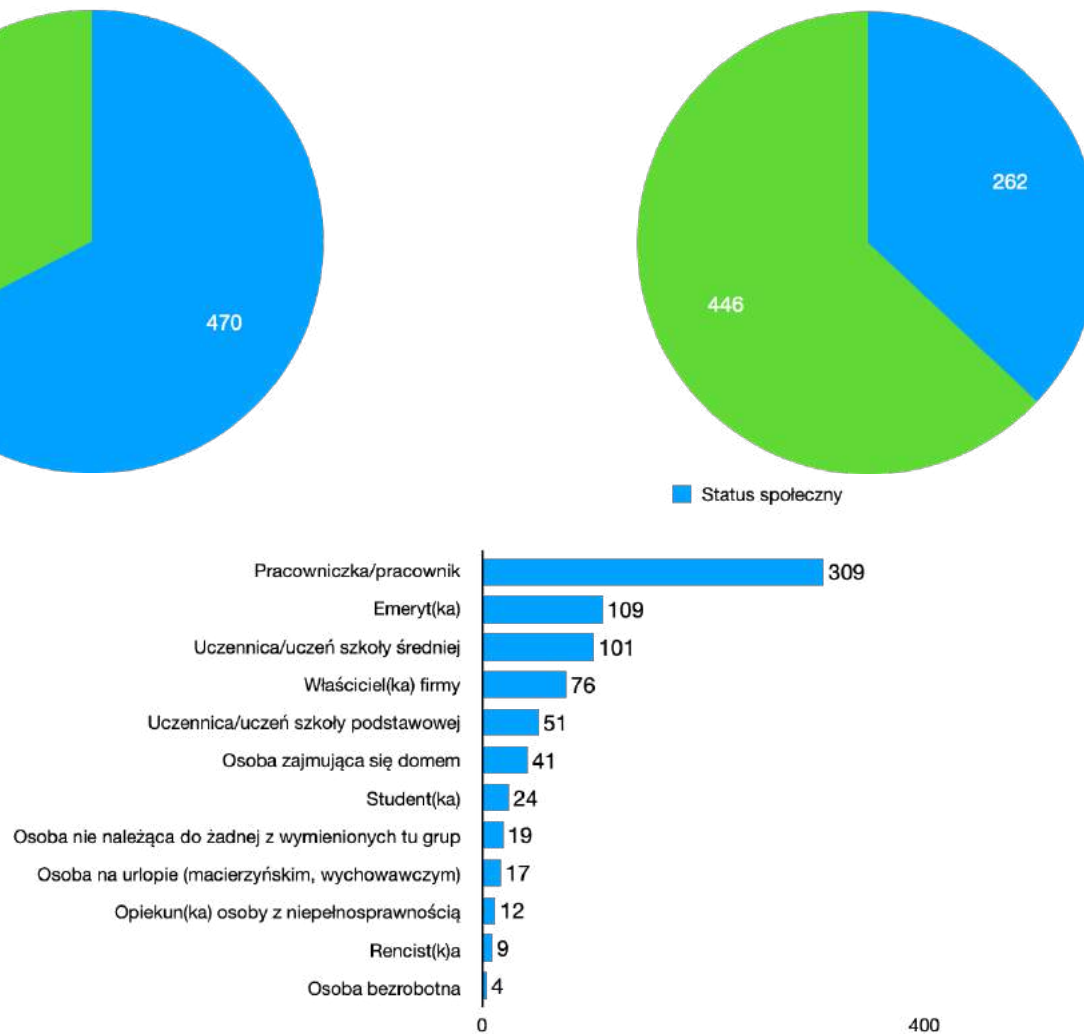
UCZESTNICY BADANIA

■ Miejsce zamieszkania

■ Status społeczny

PIASECZNO W OCZACH MIESZKAŃCÓW

Badani ze wszystkich badanych grup podkreślali w wywiadach, że Piaseczno to miasto i gmina, które dynamicznie się rozwijają, ale równocześnie borykają się z wieloma problemami. Część z nich wynika właśnie z szybkiego przyrostu liczby mieszkańców oraz rozwoju biznesu i nienadążającym za tymi zmianami rozwojem infrastruktury społecznej i transportowej. Jak każde miasto sąsiadujące z dużą metropolią, dla wielu mieszkańców aktywnych zawodowo Piaseczno stanowi „sypialnię”, do której dociera się po pracy w Warszawie. Wiele osób narzekało na korki, nie tylko na trasach dojazdowych, ale również w samym Piasecznie. Konsekwencją jest często brak pewności jak dużo czasu zaplanować trzeba na dotarcie w wyznaczone miejsce, niezależnie do tego czy korzystamy z komunikacji zbiorowej czy indywidualnej. Transport zbiorowy jest opisywany jako dobry lub bardzo dobry, ale nie między wszystkimi miejscowościami w gminie. W przypadku części z nich łatwiej jest dotrzeć do położonego dalej centrum stolicy, niż przemieścić się między ośrodkami. Brakuje również ścieżek rowerowych, które byłyby alternatywą dla innych form transportu.

Mieszkańcy, którzy regularnie kursują między miejscem zamieszkania a Warszawą, deklarowali, że często wybierają ofertę stołecznych wydarzeń kulturalnych, ponieważ łatwiej im zostać i zorganizować swój pobyt np. po pracy lub szkole, a docierając do domu późnym popołudniem lub wieczorem nie mają już siły na dodatkowe wyjścia lub przedkładają spędzanie czasu z rodziną w domu nad inne propozycje.

Badani, przede wszystkim mieszkańcy miasta Piaseczno, podkreślali, że wraz z przyrostem mieszkańców powstają nowe osiedla, nie towarzyszy im jednak równoczesne tworzenie się więzi społecznych. Stosunkowo niewiele jest rodzin mieszkających w tym miejscu przez więcej niż jedno pokolenie. Nowi mieszkańcy, głównie aktywni zawodowo, ze względu na styl życia i traktowanie Piaseczna jako podmiejskiej „sypialni”, nie zawsze identyfikują się z nim, nie znają jego historii, co przekłada się na trudności w kształtowaniu się tożsamości lokalnej.

„Piaseczno to noclegownia, do której wracają ludzie, którzy pracują w Warszawie. Stoją w korkach na Puławskiej i potem jedyne czego chcą to odpocząć w domu”.

„W samym Piasecznie są wieczne korki. Czasem szybciej jest przejść niż przejechać. Nigdy nie wiadomo co się zdarzy na drodze”.

„Jest dużo nowych mieszkańców, nowych bloków, gęsta, za gęsta zabudowa, ale z częścią nowych [mieszkańców] nie mówimy sobie nawet Dzień dobry”.

PIASECZNO W OCZACH MIESZKAŃCÓW

W opinii młodzieży nie ma w Piasecznie wielu miejsc, gdzie mogliby spędzać wolny czas, zwłaszcza poza miesiącami ciepłymi, gdy spotykają się w plenerze – w parku lub na terenie obiektów sportowych. Młodzi ludzie najbardziej lubią miejsca, gdzie mogą porozmawiać i „coś zjeść”, nie wydając dużo pieniędzy. Najprostszym wyborem lokalnie jest dla nich restauracja McDonalds, ale wolą miejsca ze zdrowszym jedzeniem i bardziej przytulnym wystrojem. Najbardziej popularna jest kawiarnia „Fryderyk”, a poza nią lodziarnie, pączkarnie, lokal z kebabem. Spacerują również po centrach handlowych: Auchan, Decathlon i sklepach z używaną odzieżą. Narzekają jednak na to, że miejsc gdzie chcieliby się spotykać jest w ich okolicy bardzo mało i chodzą „w kółko tam samo”.

Badani podczas wywiadów byli też proszeni o wskazanie czego brakuje w ofercie kulturalnej w Piasecznie. Zdecydowanie najczęściej we wszystkich badanych grupach padała odpowiedź: kina. Był to też główny podawany powód wyjazdów do Warszawy na wydarzenia kulturalne. Do stolicy mieszkańcy Piaseczna jeżdżą też odwiedzając teatry, muzea i galerie sztuki. Młodzież dodatkowo do miejsc typu *escape room* i do galerii handlowych. Galerie handlowe są przez nich wskazywane jako miejsca atrakcyjne, ponieważ znajdują się „pod dachem”, są nowoczesnymi budynkami, mają klimatyzację, liczne różnorodne punkty gastronomiczne i można tam spędzić czas nie wydając pieniędzy.

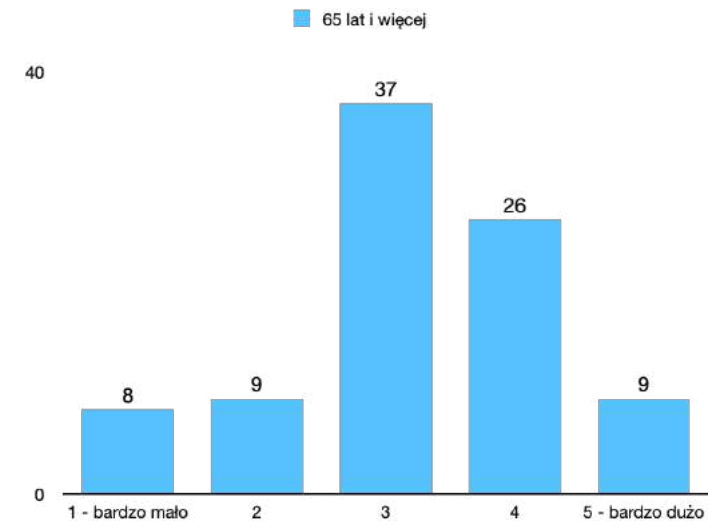
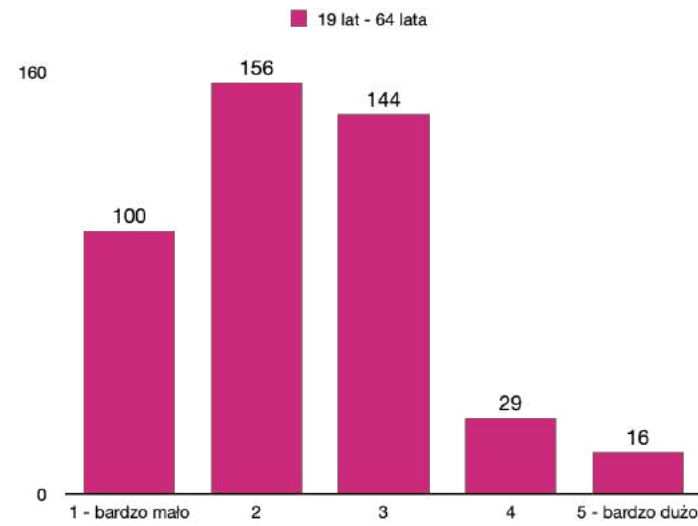
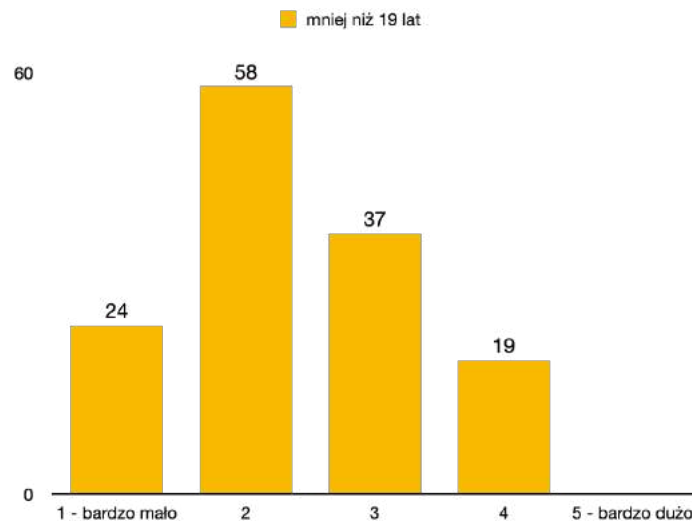
W opinii seniorów oferta instytucji kultury skierowana do ich grupy wiekowej jest ograniczona i znacznie więcej propozycji kierowanych jest do dzieci i młodzieży. Seniorzy zwracali też uwagę, że są wśród nich osoby, które nie mogą sobie pozwolić na większe wydatki na kulturę, więc najbardziej doceniają wydarzenia bezpłatne lub z biletami w niskich cenach (w granicach 5-10 złotych) oraz możliwość nieodpłatnego korzystania z zasobów biblioteki.

CZAS WOLNY

Badanych poproszono o ocenę jaką ilością czasu wolnego dysponują na co dzień. W ankiecie mieli możliwość zaznaczenia wartości na skali od 1 do 5, gdzie 1 oznaczało bardzo mało, a 5 bardzo dużo czasu wolnego.

Osoby najmłodsze najczęściej zaznaczały, że mają mało czas lub wybierały wartość środkową na skali. Co ciekawe nikt z tej grupy nie uznał, że ma bardzo dużo czasu wolnego (konsekwencje tej oceny są widoczne też w innych wynikach badania). Wśród dorosłych w wieku produkcyjnym najwięcej było osób, które oceniły, że mają mało lub bardzo mało czasu. Wykres dotyczący seniorów wyraźnie pokazuje, że jest to grupa, która, we własnej ocenie, dysponuje największą ilością czasu wolnego.

CZAS WOLNY

Badani mieli możliwość zaznaczenia w ankiecie w jakich dniach i godzinach mają zazwyczaj czas na uczestniczenie w wydarzeniach kulturalnych poza domem. Ich wybór nie był ograniczony, mogli zaznaczyć kilka dni i przedziałów czasowych. Pytanie o czas wolny zostało zadane mieszkańcom również w wywiadach.

Dorośli aktywni zawodowo podkreślali, że mają niewiele czasu wolnego, część z nich również ze względu na długie dojazdy do pracy. Osoby będące rodzicami, w pierwszej kolejności poświęcają go dzieciom, rodzinie. W wywiadach deklarowały dodatkowo, że niedzielę spędzają często na spotkaniach w gronie szerszej rodziny, także poza Piasecznem.

Młodzież również oceniła, że ma niewiele czasu wolnego, zwłaszcza w dni powszednie. Dużą część dnia spędzają w szkole, a wieczorami uczestniczą często w zajęciach dodatkowych. Więcej czasu mają w weekendy – w sobotę po południu i wieczorem oraz w niedzielne popołudnia.

Najwięcej czasu wolnego deklarowali seniorzy, chociaż podkreślali, że ci najbardziej aktywni mają czas zagospodarowany wieloma różnymi zajęciami. Jest to natomiast jedyna grupa, która może i chce uczestniczyć w wydarzeniach kulturalnych poza domem w dni powszednie przed i po południu.

 mniej niż 19 lat

	W dni powszednie	W sobotę	W niedzielę
Przed południem	2	35	29
Po południu	39	85	94
Wieczorem	62	73	43

 19 lat - 64 lata

	W dni powszednie	W sobotę	W niedzielę
Przed południem	37	145	162
Po południu	75	295	279
Wieczorem	225	256	205

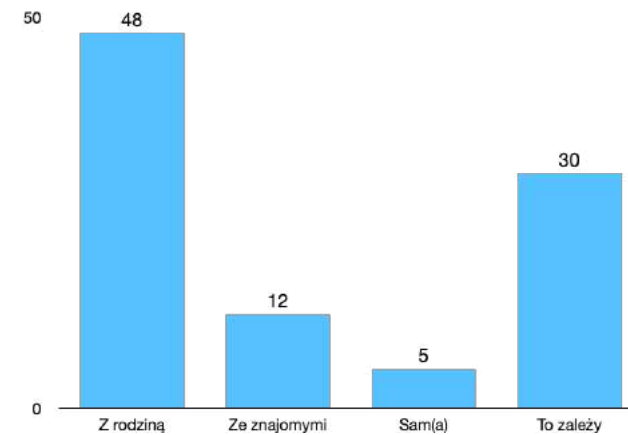
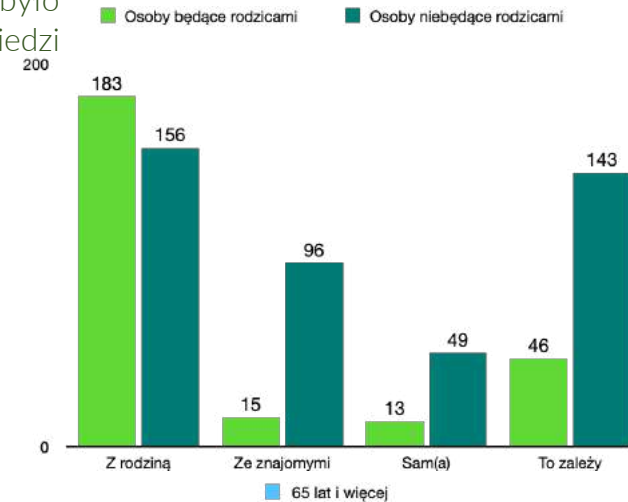
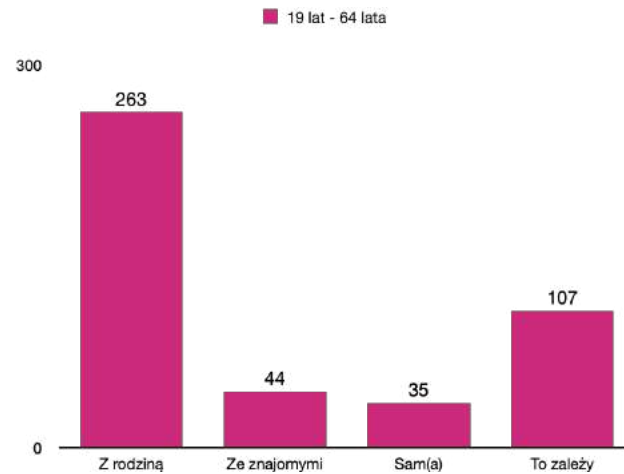
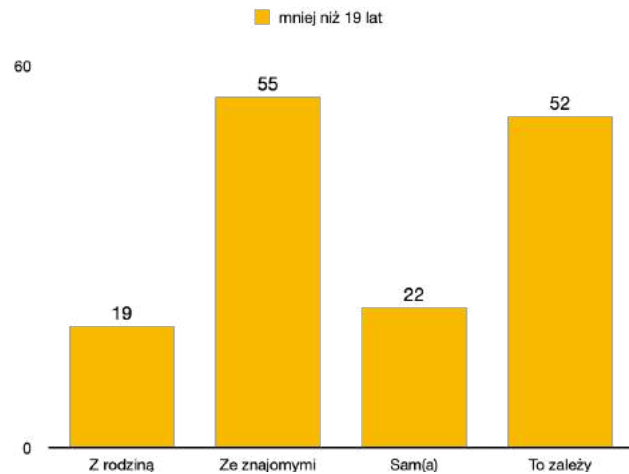
 65 lat i więcej

	W dni powszednie	W sobotę	W niedzielę
Przed południem	39	17	15
Po południu	34	27	25
Wieczorem	26	33	15

TOWARZYSTWO

W ankiecie znalazło się też pytanie o to, z kim najchętniej badani spędzają swój czas wolny. Celem było ustalenie przynajmniej ogólnych prawidłowości i różnic między grupami, ale ponieważ pytanie to było wyzwaniem, bo często trudno jest rozstrzygnąć komu przyznać pierwszeństwo, wśród odpowiedzi znalazła się opcja „to zależy”

Dostępność czasu wolnego w różnych grupach wiekowych przekłada się również na to, jak nim dysponują. Zarówno pracujący dorośli (zwłaszcza będący rodzicami dzieci poniżej 18. roku życia), jak i seniorzy zdecydowanie najchętniej spędzają czas wolny z rodziną, młodzież natomiast wybiera towarzystwo znajomych.

ULUBIONE AKTYWNOŚCI

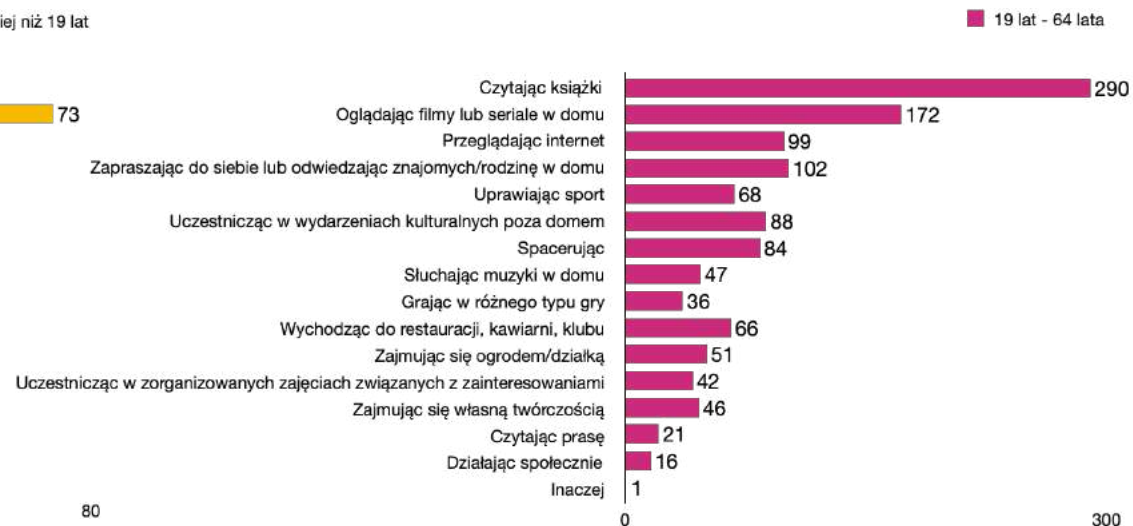
Odpowiedzi na pytanie o ulubiony sposób spędzania czasu wolnego były ograniczone, respondenci byli proszeni o wskazanie maksymalnie 3 głównych aktywności, tak aby możliwe było przynajmniej częściowe ich zhierarchizowanie i ustalenie które z nich wybierają w pierwszej kolejności.

Cztery działania wskazywane najczęściej jako ulubione, we wszystkich grupach respondentów łącznie, to aktywności, które można podejmować w domu (czytanie książek, oglądanie filmów i seriali, przeglądanie internetu, zapraszanie lub odwiedzanie znajomych). Wydarzenie kulturalne poza domem znalazły się na 6. miejscu, a wyprzedził je sport. Zajęcia zorganizowane związane z zainteresowaniami zajęły miejsce 12., a własna twórczość 13. Wysokie, 7. miejsce na liście zajęło spacerowanie, a tuż za nim znalazło się słuchanie muzyki oraz granie w różnego typu gry.

ULUBIONE AKTYWNOŚCI

Wydarzenia kulturalne poza domem są jednymi z ulubionych w grupie dorosłych w wieku produkcyjnym, zajmują też wysokie miejsce wśród wskazań seniorów. Nie jest to natomiast popularny wybór wśród osób najmłodszych, które zdecydowanie preferują oglądanie filmów, seriali i słuchanie muzyki oraz różnego typu gry czyli aktywności, które można podejmować w domu. Dla nich natomiast ważniejsze niż dla innych grup jest zajmowanie się własną twórczością, które nie wiąże się jednak z uczestnictwem w zorganizowanych zajęciach.

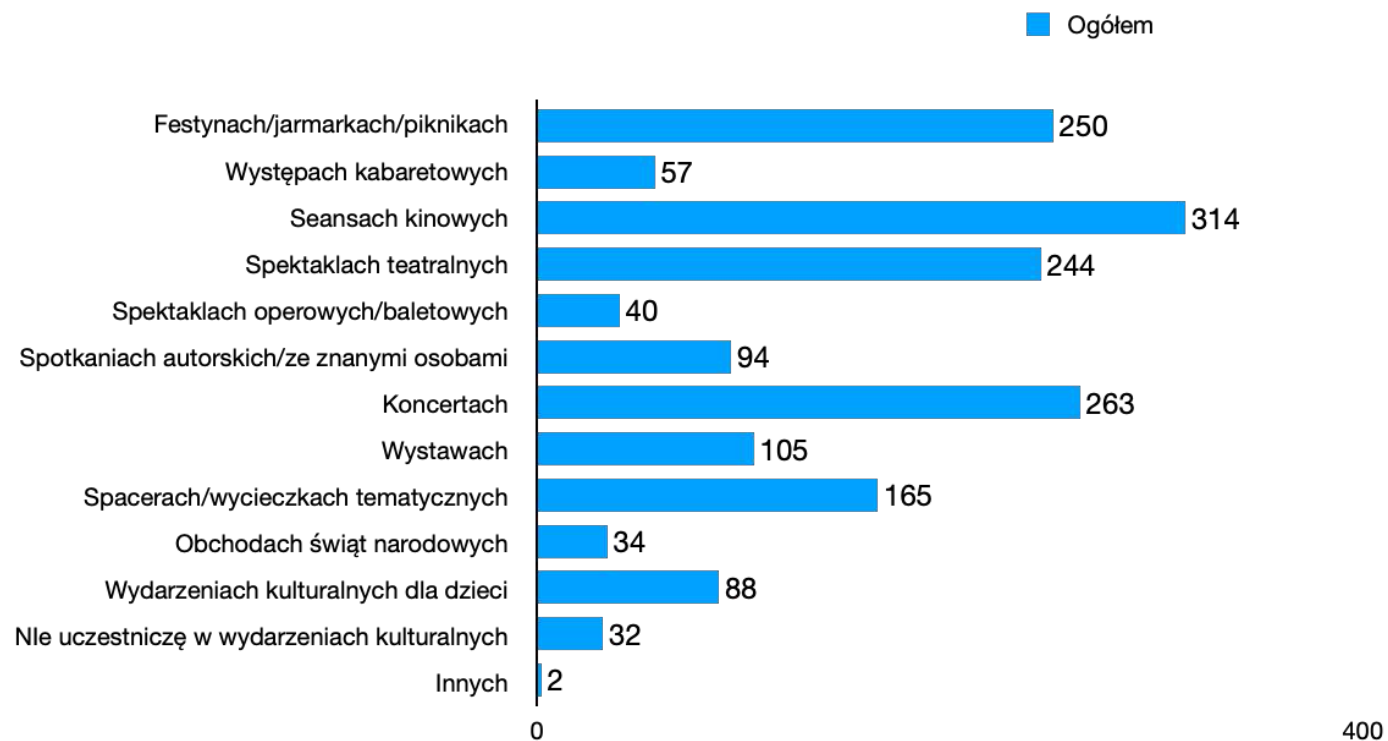

WYDARZENIA KULTURALNE

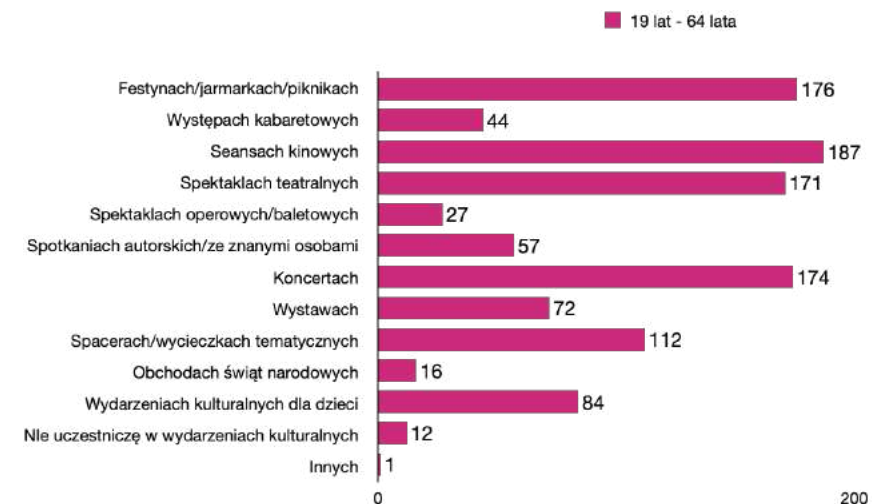
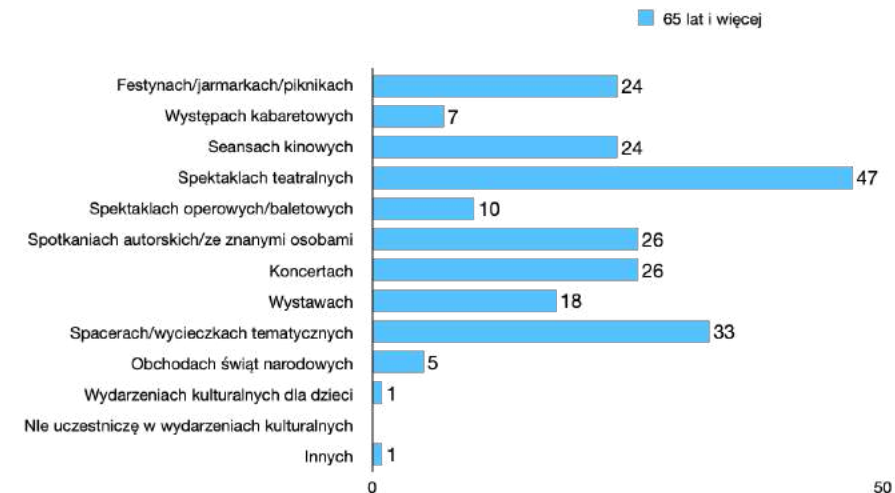
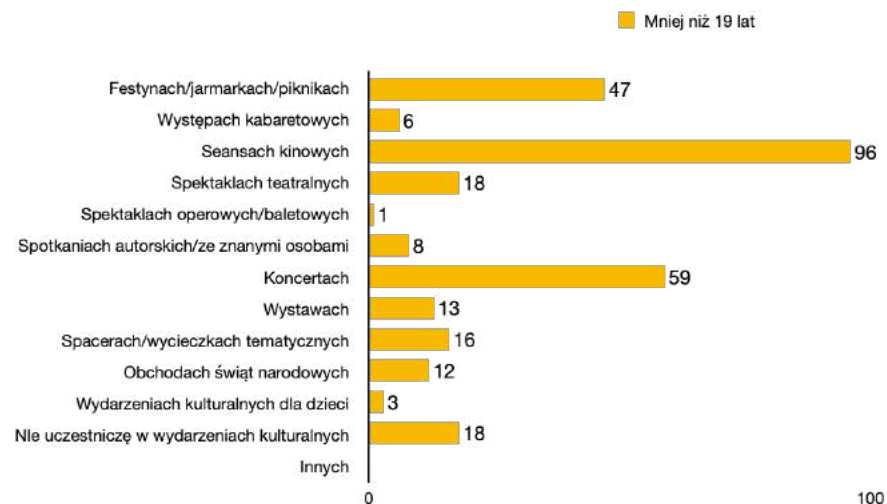
Pytanie o wydarzenia kulturalne poza domem, w których badani uczestniczą najchętniej dawało możliwość wybrania maksymalnie 3 odpowiedzi. Celem tego ograniczenia, podobnie jak w poprzednim pytaniu, była możliwość przynajmniej częściowego zhierarchizowania wyborów respondentów.

Badani ze wszystkich grup wiekowych łącznie wskazali, że ich ulubione wydarzenia kulturalne poza domem to seanse kinowe, koncerty, festyny, jarmarki i pikniki oraz spektakle teatralne. Wysoko w ogólnym zestawieniu znalazły się również spacery i wycieczki tematyczne.

WYDARZENIA KULTURALNE

Seanse kinowe są ulubionymi wydarzeniami kulturalnymi w grupie najmłodszych badanych oraz aktywnych zawodowo dorosłych. Młodzież wybierała często również koncerty oraz festyny, jarmarki i pikniki. W tej grupie stosunkowo dużo osób zaznaczyło również, że nie uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych. Osoby dorosłe, oprócz kina, chętnie wybierają spektakle teatralne, a w dalszej kolejności festyny, jarmarki i pikniki oraz koncerty. Warto zauważyć, że wysokie miejsce zajmują również wydarzenia kulturalne dla dzieci, w których uczestniczą jako rodzice. Seniorzy wyżej niż kino cenią teatr, a także spotkania autorskie ze znanymi osobami i koncerty. W tej grupie jedną z ulubionych aktywności są też spacer i wycieczki tematyczne, doceniane również przez dorosłych w wieku produkcyjnym.

ŹRÓDŁA INFORMACJI O WYDARZENIACH KULTURALNYCH

Podczas wywiadów badanym zadano pytanie o skuteczne źródła informowania o wydarzeniach w ich grupie wiekowej.

- młodzież zadeklarowała, że nie zwraca uwagi na plakaty i ulotki, a najlepszym źródłem informacji są dla nich media społecznościowe, podkreślając jednocześnie, że nie korzystają z Facebooka, regularnie sprawdzają natomiast Instagram, Tik Tok oraz sporadycznie Twitter
- w mediach społecznościowych (przede wszystkim na Instagramie) młodzież obserwuje często lokalne profile typu np. *Spotted: LO Chyliczkowska* (oraz innych szkół, do których uczęszczają ich rówieśnicy)
- badani z tej grupy zwracali też uwagę, że profile instytucji w mediach społecznościowych, które mają docierać do nich z informacjami, powinny być prowadzone przez osoby w ich wieku; proponowali więc, żeby w ramach wolontariatu (lub innej formy współpracy, np. kółka zainteresowań) stworzyć zespół np. 10 osób, które będą zajmowały się profilami instytucji na Instagramie czy Tik Toku; symbolicznym wynagrodzeniem za pracę mogłyby być możliwość udziału w szkoleniach dotyczących efektywnego zarządzania w mediach społecznościowych – umiejętności, które mogą wykorzystać w szkole lub w pracy

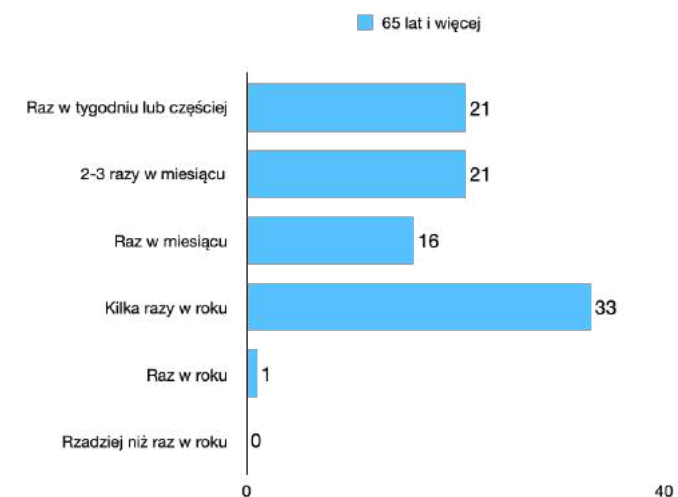
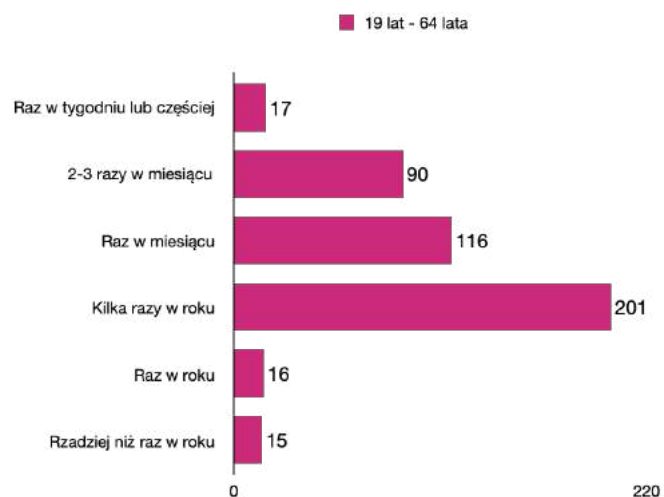
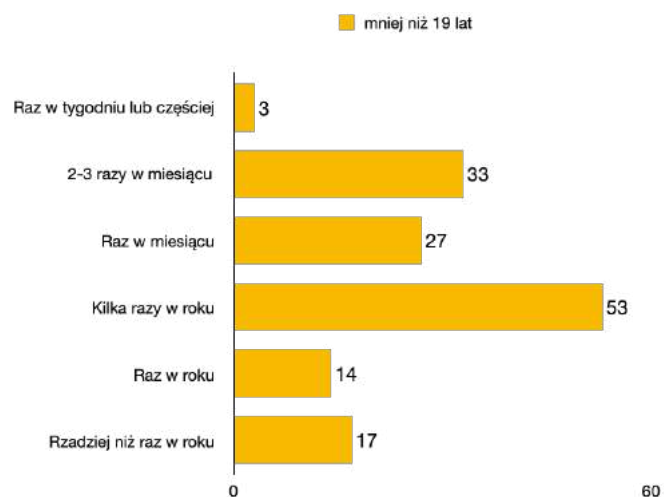
- osoby dorosłe podkreślały, że brakuje portalu zbierającego informacje o wszystkich wydarzeniach kulturalnych w gminie i/lub powiecie piaseczyńskim
- w ich opinii liczba informacji zamieszczanych na stronie Biblioteki Publicznej w Piasecznie jest bardzo duża (stosownie do dużej liczby wydarzeń), przydałby się więc kalendarz wydarzeń umożliwiający dodatkowo ich filtrowanie
- wszystkie osoby dorosłe wskazywały, że Gazeta Piaseczyńska, jako bezpłatna, dociera do wielu mieszkańców i jest wśród nich bardzo popularna; obecnie są w niej zamieszczane relacje z wydarzeń, które się odbyły, warto byłoby natomiast zamieszczać tam ich zapowiedzi, z co najmniej kilkudniowym wyprzedzeniem
- badani sugerowali, że oprócz informacji na profilu instytucji na FB warto tworzyć też zamknięte grupy tematyczne osób zainteresowanych szczególnie danym tematem – w ten sposób można nie tylko skutecznie przekazywać informacje, ale też integrować jej członków

- seniorzy prosili o uwzględnienie osób, które nie korzystają z internetu i przekazywanie informacji o wydarzeniach także metodami tradycyjnymi – np. na plakatach
- seniorzy stowarzyszeni w Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Piasecznie korzystają z systemu informującego o ich wewnętrznych wydarzeniach przez SMS-y, Biblioteka mogłaby korzystać z tego systemu ogłaszając za jego pośrednictwem swoją ofertę
- kontakt z obcokrajowcami, zwłaszcza tymi, którzy niedawno osiedlili się w Polsce, najłatwiej nawiązać za pośrednictwem instytucji edukacyjnych - przez dzieci, które często lepiej znają język polski niż rodzice; społeczność ukraińska wymienia się dodatkowo informacjami na Facebooku - w grupach Moje Piaseczno i Nasze Piaseczno

CZĘSTOTLIWOŚĆ UCZESTNICZENIA

W ankiecie znalazło się pytanie o to, jak często badani uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych poza domem.

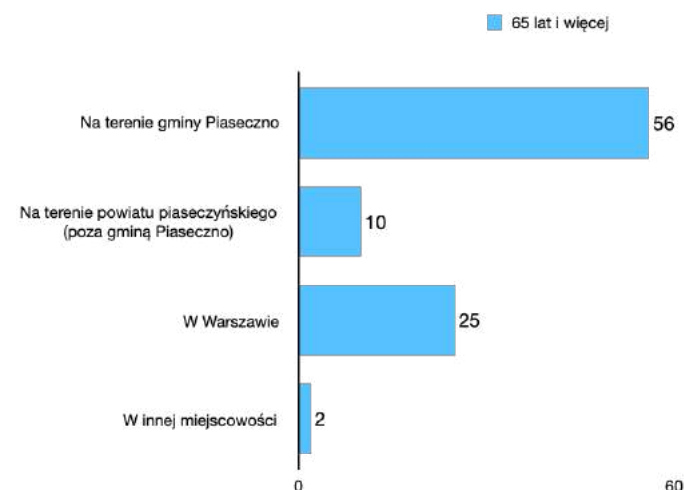
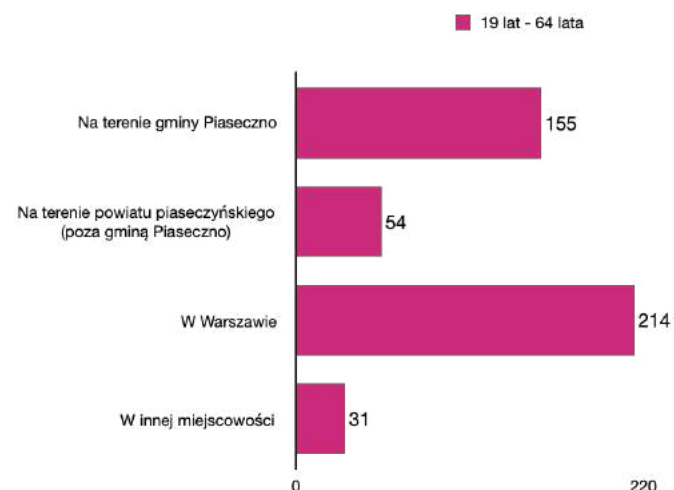
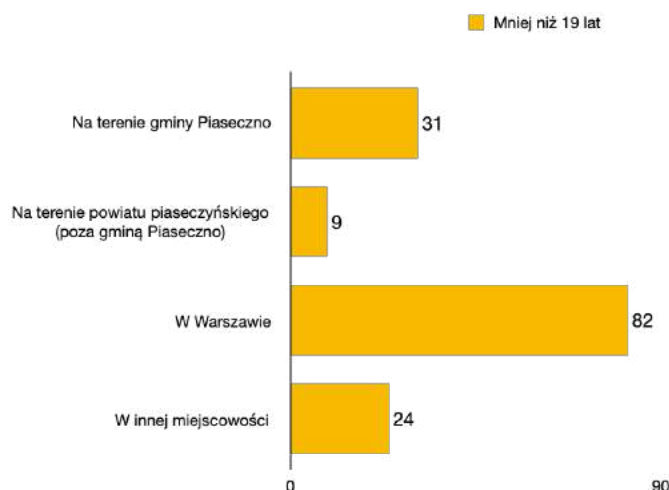
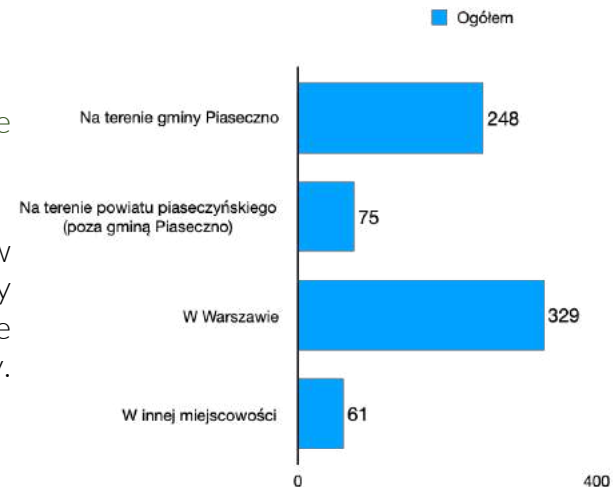
Najbardziej aktywną kulturalnie grupą (jeśli chodzi o wydarzenia odbywające się poza domem) są seniorzy, co wynika zapewne z zadeklarowanej wcześniej największej ilości czasu wolnego. Najczęściej jednak powtarzającym się wskazaniem, niezależnie od wieku, było uczestniczenie w wydarzeniach kulturalnych kilka razy w roku. Co ciekawe, to wśród młodzieży jest najwięcej osób, które uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych raz w roku lub rzadziej.

MIEJSCE WYDARZEŃ

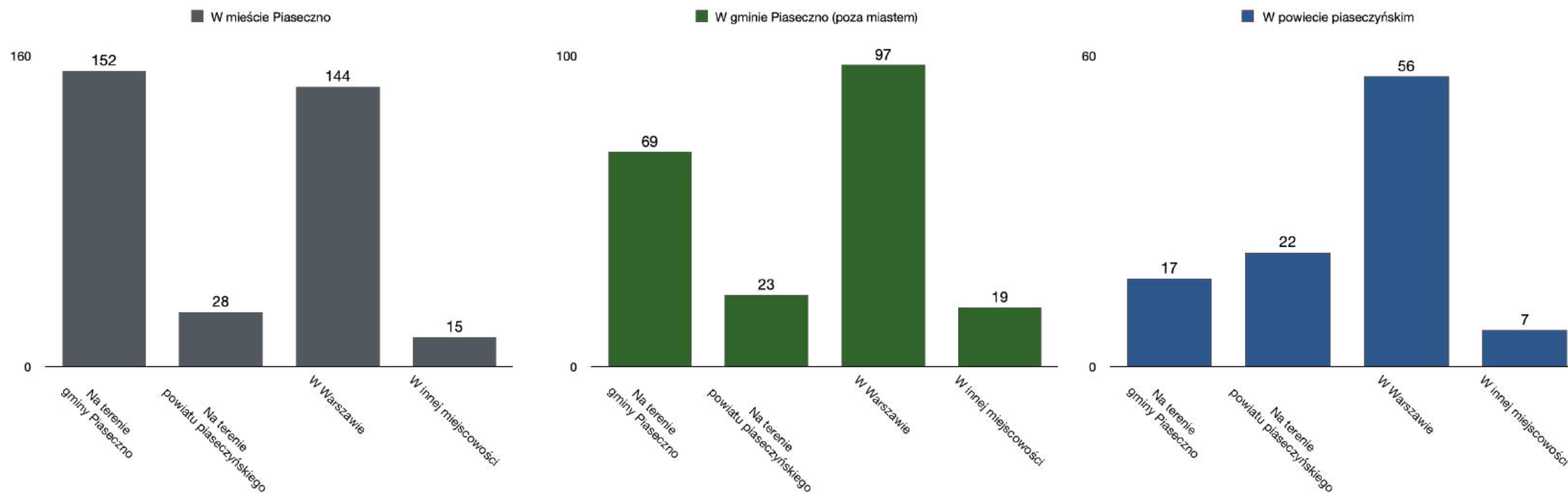
Badani zostali poproszeni również o wskazania gdzie najczęściej odbywają się wydarzenia kulturalne w których uczestniczą.

Największą konkurencją dla wydarzeń odbywających się na terenie gminy Piaseczno są te dziejące się w Warszawie. Ma to związek również z tym, że duża część mieszkańców pracuje lub uczy się w stolicy i łatwiej im dotrzeć na wydarzenia bezpośrednio po pracy lub szkole. Młodzież dodatkowo ocenia te wydarzenia często jako atrakcyjniejsze, więc to w tej grupie najwięcej osób wybiera kulturę w stolicy. Seniorzy natomiast, jako mniej mobilni, zdecydowanie częściej korzystają z kulturalnej oferty Piaseczna.

MIEJSCE WYDARZEŃ A MIEJSCE ZAMIESZKANIA

Na wybory dotyczące miejsca wydarzeń kulturalnych wpływa też miejsce zamieszkania. Czym dalej od miasta Piaseczno, tym częściej wybiera się wydarzenia dziejące się w stolicy. Może mieć to związek ze wskazywanym przez badanych w wywiadach gorszym dojazdem z wielu miejscowości powiatu do Piaseczna niż do Warszawy (zwłaszcza jeśli chodzi o zbiorowy transport publiczny).

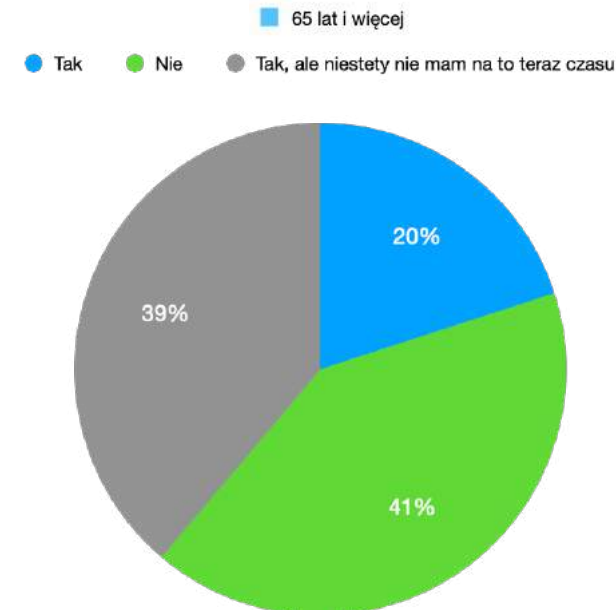
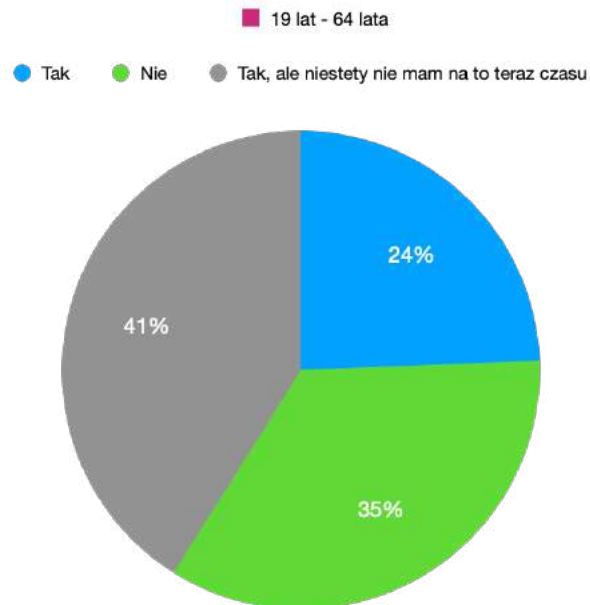
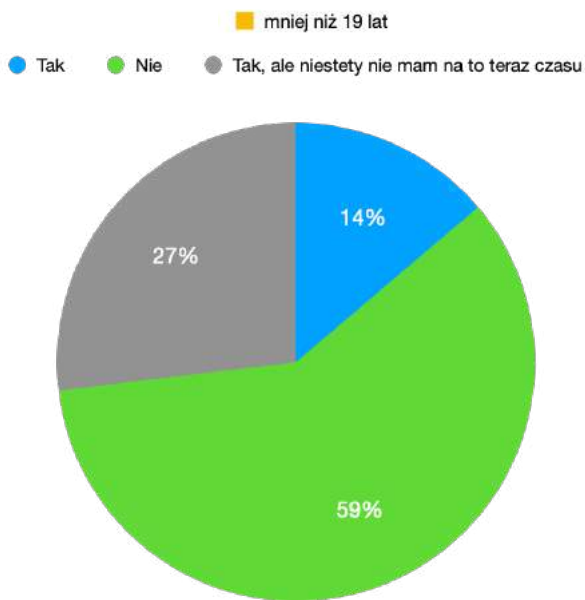
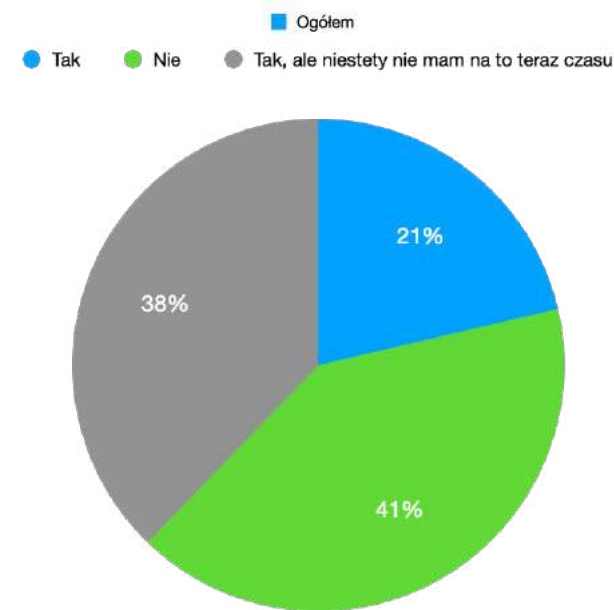

ZAANGAŻOWANIE

W ankiecie zamieszczone zostało również pytanie o chęć aktywnego zaangażowania się w działania Biblioteki. Oprócz jednoznacznej deklaracji (tak – nie) respondenci mogli wyrazić chęć współpracy z zastrzeżeniem, że nie dysponują obecnie czasem na takie działania, co miało złagodzić wydzwięk odmowy oraz dawać pewną wskazówkę co do jej przyczyn i ogólnego nastawienia badanych do instytucji. W internetowej wersji ankiety zamieszczono dodatkowo adres mailowy, do kontaktu dla osób, które wyraziły chęć współpracy z instytucją

Chęć zaangażowania się w działania Biblioteki jako aktywna/aktywny organizator(ka) zadeklarowało ponad 20% badanych, w tym najwięcej z grupy dorosłych aktywnych zawodowo oraz seniorów. Brak chęci zaangażowania wśród osób młodszych (które nie znalazło odzwierciedlenia w wywiadach) może wskazywać na to, że mają mniej odwagi lub pomysłów na to, w jaki sposób mogłyby samodzielnie współpracować z biblioteką.

ZAANGAŻOWANIE

Podczas wywiadów mieszkańcy zadeklarowali, że znają Bibliotekę, kojarzą ją obecnie głównie z nowym budynkiem i centrum multimedialnym, ale nie wszyscy mieli okazję, żeby je odwiedzić. Dzięki bogatej ofercie dla mieszkańców piaseczyńska Biblioteka nie jest utożsamiana wyłącznie z funkcją udostępniania książek w wypożyczalniach i czytelnich.

Wśród badanych młodych osób, część odbywała wolontariat w piaseczyńskiej Bibliotece Publicznej i taką formę współpracy wskazywały jako korzystną, zwłaszcza dla uczniów i uczennic zdobywających w ten sposób dodatkowe punkty potrzebne przy kolejnych etapach edukacji (głównie w ostatnich klasach szkoły podstawowej). Młodzi ludzie oczekują, że wolontariat w instytucji kultury będzie koordynowany, ale da im też przestrzeń do twórczej pracy. Osoby, mające za sobą doświadczenia wolontariatu w bibliotece bardzo dobrze wspominały spotkania z innymi grupami (dziećmi z niepełnosprawnościami, seniorami w domu spokojnej starości).

Osoby dorosłe w wieku produkcyjnym, chcące współpracować z Biblioteką, są często członkami organizacji pozarządowych i widzą potencjał w tworzeniu projektów w partnerstwie z instytucją kultury.

Wśród seniorów jest wiele osób zorganizowanych w Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Piasecznie, skupiającym ponad 800 mieszkańców, który bardzo chciałby współpracować z Biblioteką, korzystać z jej infrastruktury (związek boryka się z problemami lokalowymi) oraz konsultować swoje projekty z kadrą instytucji.

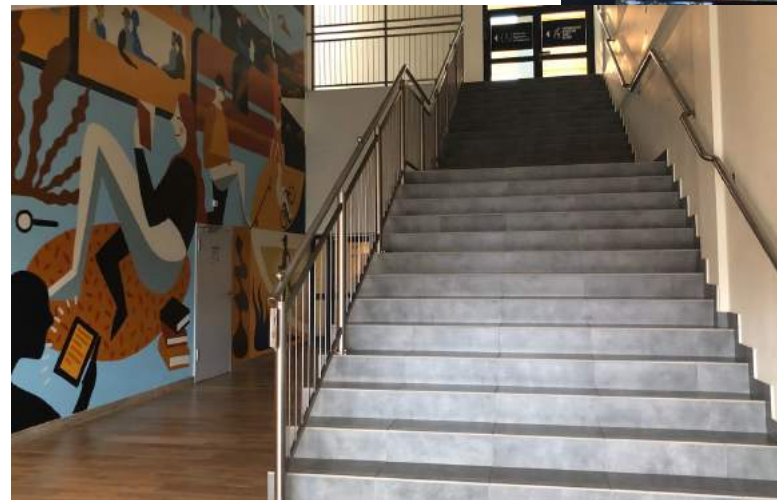
PRZESTRZEŃ INSTYTUCJI

Scenariusz wywiadu grupowego z młodzieżą zawierał również pytania o przestrzeń, której oni i ich rówieśnicy potrzebują w Piasecznie i w której będą czuli się dobrze. Ich odpowiedzi zostały podsumowane poniżej.

Przestrzeń, której potrzebuje młodzież to miejsce:

- w którym mogą spotkać się w gronie 4-5 osób (bo najczęściej w takich grupach spędzają czas)
- gdzie mogą posiedzieć dłużej, nie wydając przy tym pieniędzy
- "przytulne", będące „alternatywą dla domu”
- ciche, bez głośnej muzyki, w którym mogą odrabiać lekcje, ale też z wydzielonymi (wygłuszonymi) miejscami, gdzie mogą rozmawiać
- z różnorodnym (chętnie egzotycznym i/lub często zmieniającym się), ale też zdrowym jedzeniem (nie typu fastfood), w niskich cenach
- z wygodnymi, miękkimi siedzeniami
- z przygaszonym światłem
- z ciemnymi meblami
- w jakiś sposób oddzielone od innych przestrzeni, „kameralne”
- z dostępem do komputerów (i internetu), żeby można było odrabiać lekcje / przygotowywać wspólnie projekty szkolne
- blisko szkoły lub z dobrym dojazdem z/do szkoły

- dodatkowo w Bibliotece powinno się wydzielić specjalne strefy do głośniejszych rozmów, w których mogliby pracować grupowo, np. nad szkolnymi projektami; ewentualnie można wyznaczyć dni i godziny, kiedy możliwe są głośniejsze rozmowy w czytelni
- badane młode osoby zadeklarowały też, że chętnie wezmą udział w procesie projektowania przeznaczonej dla nich przestrzeni w Bibliotece, bo miejsca takie często urządzone są w stylu, który zupełnie im nie odpowiada – jako jasne, z białymi meblami lub w jaskrawych kolorach

PROPOZYCJE BADANYCH – KSIĄŻKI I CZYTELNICTWO

W ankiecie znalazło się pytanie otwarte o książki, które mieszkańcy chcieliby znaleźć w ofercie Biblioteki Publicznej. Propozycje mogły dotyczyć zarówno form, gatunków literackich, jak i konkretnych tytułów czy autorów. Lista z sugestiami badanych została przekazana bezpośrednio pracownikom Biblioteki, poniżej prezentujemy dodatkowe uwagi, którymi mieszkańcy podzielili się w ankiecie oraz podczas wywiadów.

- wypożyczalnia powinna mieć charakter międzybiblioteczny i umożliwiać czytelnikom zamawianie i oddawanie książek w każdej filii
- książki najbardziej popularne powinny być zamawiane do Biblioteki w większej ilości
- warto udostępnić katalog biblioteki online i umożliwić zamawianie książek przez konto internetowe
- Biblioteka powinna publikować na stronie internetowej aktualne listy zakupionych nowości książkowych
- oprócz możliwości wypożyczenia audiobooków, Biblioteka mogłaby umożliwić ściąganie plików (mp3, mp4), np. z książkami na które nie obowiązuje już licencja

- powinno być więcej książek w językach obcych (w tym książek bestsellerowych), przede wszystkim w języku angielskim, ale nie tylko (w Piasecznie jest np. grupa zainteresowana historią Chin, ucząca się języka chińskiego i chcąca czytać w tym języku)
- bardzo cenna jest możliwość skonsultowania z pracownikami polecanych książek, warto byłoby również wywieszać listy polecanych książek (dla różnych grup wiekowych) na wzór np. listy bestsellerów w Empiku lub 100 książek, które trzeba przeczytać
- Biblioteka mogłaby korzystać z poleceń książek z portalu lubimyczytac.pl czy magazynu „Książki”
- użytkownicy doceniają, że w bibliotece jest półka z książkami lokalnych pisarzy i uważają, że powinno się organizować akcje promujące te pozycje, aby umożliwić mieszkańcom lepsze poznanie twórczości autorów związanych z Piasecznem (akcje promocyjne powinny też poprzedzać spotkania z mniej znanymi, lokalnymi autorami)

- przy Bibliotece powinny powstawać kluby czytelnicze / kluby dyskusyjne (spotykające się na terenie bibliotek w gminie), także dla wielbicieli konkretnych gatunków/kategorii literackich
- dla najmłodszych odbiorców można byłoby organizować wspólne czytanie (rodzice – dzieci, dziadkowie/seniorzy – dzieci)
- część mieszkańców chciałaby brać udział w wieczorach poświęconych konkretnym autorom i/ lub gatunkom/kategoriom literackim
- warto organizować w Bibliotece kiermasze (także z przeznaczeniem dochodów na różne społeczne cele) i wymiany książek

PROPOZYCJE BADANYCH – OFERTA KULTURALNA

W wywiadach i pytaniu otwartym w ankiecie badani byli proszeni o zgłaszanie propozycji do oferty kulturalnej Biblioteki. Pełna lista spotkań, wydarzeń, zajęć, warsztatów i innych aktywności stanowi Załącznik 1. do niniejszego raportu. Poniżej znajdują się uogólnione wnioski i uwagi zawarte w odpowiedziach badanych.

- ponieważ w Piasecznie nie ma obecnie kina, wielokrotnie powtarzała się propozycja organizowania seansów filmowych w Bibliotece, łączonych z prelekcjami i dyskusjami, na wzór Dyskusyjnego Klubu Filmowego (seniorzy wspominają działający niegdyś prężnie w Piasecznie DKF, w którym oprócz wyświetlania filmów odbywały się wykłady specjalistów; Klub został rozwiązany po wyświetleniu „Człowieka z marmuru”, ale był ważnym doświadczeniem dla starszych mieszkańców Piaseczna, warto byłoby więc wrócić lub w inny sposób nawiązać do tej formuły)
- Biblioteka mogłaby organizować także spektakle teatralne i koncerty (dla kameralnej publiczności) połączone z rozmowami z twórcami, aktorami
- część wydarzeń mogłaby być transmitowana online, wiele osób korzystałoby z transmisji np. w drodze z pracy do domu

- wielu badanych chciałoby uczestniczyć w spotkaniach z pisarzami i twórcami z innych dziedzin, tłumaczami, dziennikarzami, literaturoznawcami, blogerami, aktorami, naukowcami, ekologami, ludźmi biznesu, podróżnikami; większą frekwencję na tego typu wydarzeniach zapewnić będzie znane nazwisko zaproszonego gościa
- spotkania z artystami mogłyby łączyć prezentację twórczości danej osoby oraz rozmowę, za najlepszy przykład takiego spotkania podawano koncert Stanisławy Celińskiej, połączony z rozmową z aktorką
- jako potrzebne wymieniano wydarzenia upamiętniające ważne daty z historii regionu oraz inne spotkania, na których omawiana byłaby lokalna historia (np. historia lokalnego rzemiosła, mikrohistorie – historie piaseczyńskich rodzin), zabytki, legendy miejskie
- zgłoszono wiele propozycji tematów spotkań warsztatowych, wśród których najpopularniejsze były m.in. warsztaty rękodzielnicze, fotograficzne, rozwoju osobistego, pisarskie, warsztaty dla rodziców, kursy językowe dla różnych grup wiekowych i kursy komputerowe dla seniorów (pełna lista, wraz z liczbą wskazań, znajduje się w Załączniku 1.)

- pojawiały się też propozycje organizowania przez Bibliotekę spacerów tematycznych po okolicy i innych wydarzeń plenerowych (co w połączeniu z wysoką pozycją spacerów na liście ulubionych aktywności kulturalnych mieszkańców daje szansę na dużą frekwencję)
- młodzież zgłaszała uwagi dotyczące organizacji zajęć - w ich opinii grupy wiekowe dla których planowane są zajęcia w instytucjach kultury są często zbyt szerokie (np. od 8 do 15 lat), nie ma dostatecznie dużo propozycji dla osób powyżej 12 roku życia, a zwłaszcza dla starszej młodzieży, np. 16, 17-latków
- warto rozważyć wprowadzenie zajęć cyklicznych, ale nieregularnych (np. cyklu 4-5 spotkań w kwartale), bo wiele osób (dorosłych i dzieci) nie ma wystarczająco dużo czasu, żeby uczestniczyć w nich np. co tydzień
- proponowano organizację spotkań typu „dzień otwartych drzwi” podczas których można byłoby zapoznać się bliżej z ofertą kulturalną Biblioteki i mieć możliwość wypróbowania swoich sił w wybranych zajęciach
- pojawiały się też głosy o potrzebie otwarcia łączników pozwalających przejść z innych części budynku (np. hali sportowej) do części bibliotecznej (obecnie są one otwarte tylko przy okazji dużych wydarzeń)

PROPOZYCJE BADANYCH – OFERTA KULTURALNA

- wydarzenia lub zajęcia Biblioteki powinny umożliwiać uczestniczenie osób z różnych grup wiekowych i jako takie powinny być promowane; rodzice są często bardziej skłonni wziąć udział w danym wydarzeniu, jeśli jest ono kierowane również do dzieci, zwłaszcza młodszych, podobnie deklaruje część seniorów, którzy chcieliby mieć możliwość uczestniczenia w zajęciach lub wydarzeniach kulturalnych z wnukami
- Niektóre zajęcia dla dorosłych mogłyby odbywać się równoległe w czasie zajęć dla dzieci i być zaplanowane celowo jako takie, w których uczestniczą rodzice, którzy przywożą dzieci na zajęcia (i nie marnują jednocześnie czasu na czekanie)
- wszyscy badani przyznawali, że lubią, gdy częścią doświadczeń kulturalnych jest jedzenie, próbowanie nowych, mniej znanych potraw, ale też kuchni tradycyjnej (seniorzy na swoje wydarzenie często przygotowują np. własne wypieki) i polecają łączenie wydarzeń kulturalnych ze strefami gastro

PROPOZYCJE BADANYCH – LOKALNE PARTNERSTWA

Badanie miało na celu także dotarcie do lokalnych twórców i grup hobbystycznych, które mogłyby włączyć się w działania Biblioteki. Respondenci w wywiadach i ankiecie zostali poproszeni o zgłaszanie lokalnych artystów, pasjonatów, ale też tradycji i zwyczajów, które warto byłoby promować w Bibliotece. Podsumowanie ich propozycji i uwag zamieszczamy poniżej.

- wielu badanych zadeklarowało chęć uczestniczenia w spotkaniach z twórcami związanymi z Piasecznem, w tym m.in. z Ewą Dańkowską, Józefem Wilkoniem, Andrzejem Rosiewiczem, Niką Jaworowską-Duchlińską
- zgłaszano także wielokrotnie chęć uczestniczenia w koncertach lokalnego Konstancińskiego Chóru Kameralnego oraz zespołu Łysa Góra i zespołu Ereles
- warto byłoby organizować spotkania z mieszkańcami chcącymi dzielić swoimi pasjami, np. kolekcjonerami (wśród których są osoby kolekcjonujące sztuce czy porcelanę, ale też mniej popularne artefakty – cegły z tego regionu, z wytłoczonymi datami) oraz prezentować w Bibliotece wystawy ich zbiorów

- w gminie jest także grupa pasjonująca się szachami, która mogłaby korzystać z przestrzeni Biblioteki organizując spotkania i turnieje oraz grupa osób zainteresowanych ziołami rosnącymi lokalnie w Piasecznie, która mogłaby organizować spacer tematyczne
- warto promować lokalny mikroregion etnograficzny jakim jest Urzeczce oraz lokalną turystykę
- Biblioteka mogłaby być też miejscem, gdzie prezentowane byłyby wsie należące do gminy (ich tradycje, zwyczaje itd.) oraz lokalne koła gospodyń wiejskich
- w Bibliotece powinny odbywać się wystawy tematyczne z eksponatów pochodzących od mieszkańców (np. dawnych zdjęć ślubnych, wakacyjnych, szkolnych; dawnych sprzętów domowych) poprzedzone akcją zbierania ich od Piaseczan
- Biblioteka mogłaby inicjować wydawanie albumów z dawnymi/tematycznymi zdjęciami mieszkańców

- Biblioteka mogłaby też promować i zapoznawać mieszkańców z lokalnymi rzemieślnikami
- przy organizacji wydarzeń ekologicznych warto byłoby nawiązać współpracę z lokalnym targowiskiem i lokalnymi rolnikami ekologicznymi oraz z członkami grupy Alarm dla Klimatu Piaseczno
- Biblioteka mogłaby pełnić rolę instytucji promującej niszowych lokalnych twórców i/lub debiutantów; wydarzenia takie mogłyby mieć kameralny charakter lub, gdyby miały przyciągnąć liczniejszą publiczność, powinny być prowadzone przez znane osoby
- promocję lokalnych, mniej znanych artystów, powinna poprzedzać akcja popularyzująca ich twórczość – np. możliwość przeczytania fragmentów ich książek podczas wizyty w bibliotece, zaproszenia i rekomendacje ze strony pracowników biblioteki, próbki twórczości zamieszczane na stronie Biblioteki lub w mediach społecznościowych
- Biblioteka mogłaby nawiązać współpracę również z Domem Artystów Weteranów Scen Polskich w Skolimowie

PROPOZYCJE BADANYCH – LOKALNE PARTNERSTWA

- wiele organizacji pozarządowych jest chętnych do współpracy z Biblioteką, jako partnerzy mogliby wymieniać się zasobami i organizować wydarzenia, korzystając z infrastruktury instytucji oraz wsparcia specjalistów, np. działu marketingu przy promocji wydarzenia
- część wydarzeń proponowanych przez mieszkańców (np. potańcówki „na dechach”) mogłoby być współorganizowane z innymi instytucjami, np. centrum kultury, poprzez łączenie różnych elementów – np. tańców z danego obszaru geograficznego z promocją książki o danym regionie lub spotkaniem z podróżnikiem
- rodzice, którzy zdecydowali się na nauczanie domowe swoich dzieci tworzą lokalnie wspierającą się społeczność i są chętne do współpracy z Biblioteką, np. w organizując zajęcia w przestrzeni instytucji; atutem jest fakt, że mogłyby korzystać z jej zasobów w mniej uczęszczanych godzinach przedpołudniowych, gdy inne dzieci są w placówkach

- pojawiło się wiele głosów, że w Piasecznie brakuje miejsca dla aktywnych kobiet, które wspierałoby je np. na drodze zakładania własnego biznesu
- wielokrotnie w trakcie badania pojawiał się wątek zapotrzebowania na wsparcie ze strony instytucji kultury dla dzieci z niepełnosprawnościami różnego typu; w Piasecznie są instytucje edukacyjno-terapeutyczne, ale brakuje wciąż działań, które budowałyby świadomość na ten temat i dostarczały odpowiedniej wiedzy np. w środowisku nauczycieli i edukatorów kulturalnych
- dzieci z różnymi typami niepełnosprawności (w tym w spektrum autyzmu) potrzebują często odpowiednich warunków, w których będą czuły się bezpiecznie; Biblioteka mogłaby skonsultować z rodzicami i specjalistami warunki i program działań skierowanych dla tych odbiorców
- Biblioteka mogłaby być też miejscem dla opiekunów dzieci z różnymi typami niepełnosprawności, w którym organizowaliby spotkania i wymieniali się praktycznymi informacjami dotyczącymi np. procedury przyznawania orzeczeń czy uczestniczenia w programach pomocowych

MNIEJSZOŚCI NARODOWE W PIASECZNI

W gminie Piaseczno mieszkają też osoby innej narodowości, w tym m.in. liczne grupy przedstawicieli mniejszości ukraińskiej, białoruskiej i wietnamskiej. W ramach diagnozy przeprowadziliśmy wywiady z osobami reprezentującymi te społeczności i potraktowaliśmy je jako informatorów, dających nam wgląd w style życia tych grup oraz w ich potrzeby w kontekście życia kulturalnego.

Dla wielu osób innej narodowości motywacją przyjazdu do Polski była poprawa sytuacji materialnej oraz zapewnienie warunków do rozwoju dzieciom. Dla pierwszego pokolenia migrantów te cele pozostają najważniejsze i przekładają się na tryb ich funkcjonowania. Będąc osobami w wieku produkcyjnym, właśnie pracę traktują jako priorytet i często bardzo trudno im znaleźć wolny czas na inne zajęcia. Jeśli już taki znajdują, przeznaczają go na zwiedzanie okolicy, spacer, wycieczki rowerowe – aktywności, które pozwalają im spędzać czas z rodziną.

Najczęściej też łącznikiem ze społecznością lokalną są dzieci. Pierwsze relacje nawiązują się między dziećmi w placówkach edukacyjnych – żłobkach, przedszkolach, szkołach, a za tym idą relacje między rodzicami. Część obcokrajowców (przede wszystkich rodziców młodszych dzieci) deklaruje, że chętnie uczestniczyliby w zajęciach lub warsztatach kierowanych do całych rodzin (np. ceramicznych lub kulinarnych).

Obcokrajowcy rzadko korzystają z bibliotek publicznych, wyjątek stanowili rodzice dziecka w spektrum autyzmu, którzy wypożyczają książki dla dziecka, a sami traktują je również jako pomoc w nauce języka.

W naszym badaniu nie byliśmy w stanie sprawdzić jaka jest znajomość języka polskiego wśród obcokrajowców mieszkających w Piasecznie, ale z relacji respondentów wynika, że zależy to od wielu różnych czynników. Osoby, które mają ambicje nauczyć się polskiego i chcą czytać w języku polskim, zgłaszają zapotrzebowanie na kursy językowe, ale też na książki przeznaczone do nauki, audiobooki oraz pozycje klasyczne pisane uproszczonym polskim językiem, specjalnie dla obcokrajowców. Deklarują również, że korzystaliby z zajęć wspólnego czytania książek lub pisania bajek dla dzieci i rodziców, ponieważ nie wymagają zaawansowanej znajomości języka, a umożliwiałyby spędzanie czasu z rodziną.

Wśród tej grupy są również osoby, które uczą się języka angielskiego i chętnie korzystałyby z materiałów (czasopism, książek) w tym języku.

Nie zgłaszano natomiast zapotrzebowania na książki w ich języku ojczystym. Mają do nich dostęp dzięki ebookom i audiobookom publikowanym online.

W przypadku społeczności białoruskiej i ukraińskiej barierą w integracji bywa język, natomiast w przypadku społeczności wietnamskiej dochodzą również większe różnice kulturowe. Ta społeczność jest opisywana jako bardziej zamknięta, przywiązana do swoich tradycji i zwyczajów i skupiona na ich celebrowaniu w wolnym czasie. Różnice dotyczą też stylów wychowywania dzieci i korzystania z instytucji kultury, które nie są tak powszechne i popularne w Wietnamie.

Tym co łączy środowiska mniejszości narodowych to potrzeba tworzenia miejsc, w których mogliby wymieniać się informacjami praktycznymi, zwłaszcza na początku pobytu w Polsce, gdy mają najwięcej problemów komunikacyjnych i poszukują informacji np. o tym jak zapisać dziecko do placówki edukacyjnej, w jaki sposób mogą uzyskać Kartę Pobytu itp.

PODSUMOWANIE W FORMIE REKOMENDACJI

- planując ofertę Biblioteki warto uwzględnić preferencje mieszkańców dotyczące dni i godzin zajęć/wydarzeń kulturalnych oraz towarzystwa, w którym najchętniej spędzają swój wolny czas i organizować wydarzenia oraz zajęcia skierowane również do mieszanych grup wiekowych
- źródła informowania o ofercie Biblioteki powinny być zróżnicowane i uwzględniać preferencje różnych grup wiekowych oraz szybkie zmiany dotyczące mediów społecznościowych, z których korzysta młodzież
- ponieważ Piaseczno dynamicznie się rozwija i zyskuje nowych mieszkańców, potrzebne są przede wszystkim różnorodne działania przybliżające historię tego miejsca i służące budowaniu tożsamości lokalnej
- Biblioteka jest postrzegana jako miejsce, które mogłoby odpowiadać również na problemy społeczne mieszkańców i służyć np. osobom z niepełnosprawnościami i ich opiekunom (również dzięki dostępnej architekturze), migrantom którzy rozpoczynają swoje życie w Polsce oraz seniorom wykluczonym cyfrowo
- jako ważną i potrzebną rolę Biblioteki badani wskazywali łączenie osób o różnych poglądach na gruncie kultury; mieszkańcy dostrzegają podziały społeczne, głównie na płaszczyźnie politycznej, które przekładają się na relacje między nimi i poszukują sposobów na ich przełamywanie
- atutem Biblioteki jest duża, urozmaicona i nowoczesna przestrzeń siedziby głównej, która mogłaby być wykorzystywana przez inne podmioty, np. organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Piaseczno lub lokalne przedsiębiorstwa (co mogłoby dać dodatkowy efekt w postaci wsparcia działań kulturalnych przez środowisko biznesowe)
- Biblioteka ma potencjał stania się tzw. „trzecim miejscem” przede wszystkim dla młodzieży i seniorów; warto włączyć przedstawicieli tych grup użytkowników w proces projektowania przestrzeni, aby najlepiej odpowiadała ich potrzebom; proces wspólnego projektowanie może być też częścią budowania relacji z instytucją
- wiele osób, które nie korzystały wcześniej z Biblioteki, a wzięty udział w wydarzeniu przez nią organizowanym, podkreślało, że najtrudniej było im zrobić „pierwszy krok”, przyjść po raz pierwszy, potem, gdy instytucja była im już znana, wracali do niej częściej, dlatego warto włożyć wysiłek w inicjowanie relacji z mieszkańcami, którzy nie są obecnie użytkownikami Biblioteki (również poprzez współpracę z innymi instytucjami, NGO i szkołami)
- osoby innej narodowości, które osiedlają się naszym kraju, często nawiązują relacje z lokalną społecznością za pośrednictwem dzieci – przez kontakty z innymi rodzicami w placówkach edukacyjnych, instytucjach kultury, gdzie dzieci uczęszczają na zajęcia dodatkowe; biblioteka może więc próbować docierać z informacjami o wydarzeniach oraz nawiązywać kontakt z przedstawicielami mniejszości również przez dzieci

Realizacja badania:

Kolektyw Badawczy wraz z Zespołem Biblioteki Publicznej w Piasecznie

Koordinacja badania: dr Magdalena Ochał

Koordinacja ze strony Biblioteki Publicznej w Piasecznie: Urszula Bąkowska

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego w ramach
realizacji Narodowego Programu Rozwoju
Czytelnictwa 2.0 na lata 2021–2025

**NARODOWE
CENTRUM
KULTURY**

**Biblioteka
Publiczna
w Piasecznie**

Piaseczno